

METODY AKTYWIZUJĄCE W PROCESIE REALIZACJI ŚCIEŻEK PRZEDMIOTOWYCH

Nauczanie aktywizujące polega na zintegrowaniu oddziaływań edukacyjnych i wychowawczych w celu pełnego rozwoju ucznia jako osoby. Celem kształcenia jest możliwie pełny rozwój osobowy ucznia, jego umiejętności, sprawność w sferze intelektualnej, emocjonalnej, społecznej i moralnej. Chodzi tu o wykształcenie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy, poszukiwania potrzebnych informacji. Metody aktywizujące starają się kształcić w uczniu umiejętność samodzielnego myślenia, stawiania pytań i szukania na nie odpowiedzi. Nauczanie to opiera się na zasadach sformułowanych przez G. Allporta, który wprowadził trzy dodatkowe prawa uczenia się przez uczestnictwo. Opisują one trzy poziomy uczestnictwa w procesie nauczania. Pierwszy to koncentracja uwagi i zamiar uczenia się. Drugi to zaangażowanie w zadanie- uczeń robi coś aktywnie z przedmiotem swojej uwagi. Trzeci to zaangażowanie ego, które jest utożsamiane z zainteresowaniem.

CHARAKTERYSTYCZNE CECHY NAUCZANIA AKTYWIZUJĄCEGO

1. Akcent na ucznia,
2. rozwój sfery poznawczej, emocjonalnej, społecznej w równym stopniu,
3. nacisk na ekspresję twórczą,
4. rozwijanie samodzielnego myślenia,
5. wyzwolenie procesu samowychowania i samokształcenia,
6. nauczyciel aranżuje sytuację, jest osobą wspierającą,
7. integracja treści przedmiotowych,
8. łączenie teorii z praktyką
9. udział uczniów w planowaniu programu,
10. komunikacja każdego z każdym,
11. wykorzystanie elementów treningu grupowego.

WYBRANE METODY AKTYWIZUJĄCE I ICH CHARAKTERYSTYKA

1. Male grupy.

- dobre przygotowanie nauczyciela,
- przemyślany podział na grupy,
- przedstawienie problemu,
- określenie czasu pracy grupy,
- wybór lidera przez grupę,
- przedstawienie wyników pracy grupy przez lidera
- podsumowanie przez nauczyciela.

Technika „kuli śnieżnej”- polega na przechodzeniu od pracy indywidualnej do pracy w całej grupie- umożliwia nabywanie doświadczeń poszukiwania wspólnych znaczeń i uzgodnienia wspólnego stanowiska.

Technika „stolików zadaniowych”- polega na podziale klasy na grupy kilku osobowe.

Technika grup zadaniowych- wykorzystywana przy realizacji zadań skomplikowanych, wymagających zaplanowania, rozłożonych w czasie- zakończenie jednego etapu, decyduje o rozpoczęciu następnego.

2. Ankieta aktywizująca.

- Przygotowanie kartek z pytaniami przez nauczyciela,

- Określenie czasu odpowiedzi,
- umożliwienie omówienia poglądów i odpowiedzi przez osoby chętne.

3.Drama- symulacja ról, sytuacji.

- przemyślany wybór uczniów chętnych do wcielenia się w rolę osób odgrywających określoną sytuację,
- przygotowanie inscenizacji,
- prezentacja scenek,
- umożliwienie uczniom podzielenia się swoimi przeżyciami,
- wyciągnięcie wniosków i przedstawienie własnych rozwiązań.

Odgrywanie ról spełnia ważne zadania:

- odgrywanie ról z własnego życia pozwala lepiej zrozumieć swoje zachowanie, intencje, priorytetowe wartości i nastawienia. Gra ta umożliwia badanie osobistego doświadczenia, samowiedzy, poprzez obejrzenie siebie w sytuacji życiowej.
- odgrywanie ról innych postaci rzeczywistych, historycznych, wymyślonych...pozwala lepiej poznać świat widziany i odczuwany z perspektywy kogoś drugiego,
- odgrywanie ról w konwencji „jak gdyby...się było tym a tym” pozwala na ćwiczenie pewnych sprawności w bezpiecznych warunkach, jest to ćwiczenie konkretnych umiejętności życiowych.

4. Pary

- przemyślany podział na pary,
- podanie zagadnienia do przedyskutowania,
- wymiana osobistych przeżyć i wrażeń w parach,
- zachęcenie do sformułowanych rad i uwag.

5.Rozmowa pedagogiczna- pogadanka heurystyczna

- rozmowa polega na naprowadzaniu uczniów na drogę samodzielnych poszukiwań i samodzielnego rozwiązywania zagadnień.

6.Burza mózgów- fabryka pomysłów

- podanie przez nauczyciela problemu, który trzeba rozwiązać,
- podanie obowiązujących reguł,
- zebranie wszystkich myśli, propozycji uczniów na tablicy lub papierze,
- przestrzeganie milczenia, czasu oceniania i komentowania przy zgłaszaniu propozycji,
- porządkowanie i omawianie zgłaszanych propozycji,
- wybór rozwiązania,
- akceptacja i zdecydowanie się na wprowadzenie tego rozwiązania w życie,
- działanie zgodnie z przyjętym rozwiązaniem i sprawdzenie jakie są efekty.

7.Skojarzenia

- nauczyciel podaje pojęcie,
- uczniowie zapisują na tablicy lub kartkach to co im się kojarzy z tym pojęciem,
- zaznaczenie skojarzeń negatywnych i pozytywnych,
- omówienie pogrupowanych skojarzeń w celu hierarchizacji.

8.Fotoekspresja

- nauczyciel przygotowuje zdjęcia, rysunki, reprodukcje,
- uczniowie wybierają te, które im najbardziej odpowiadają,
- uzasadnienie wyboru.

9.Dyskusja

- temat dobrze sformułowany, wywołujący zaangażowanie emocjonalne i umożliwiający ścieranie się przynajmniej dwóch racji,
- podsumowanie, sformułowanie wyborów z konsekwencjami prowadzącymi do celu.

REALIZACJA ŚCIEŻKI PROZDROWOTNEJ – AKTYWNOŚĆ RUCHOWA I UMYSŁOWA

CEL GŁÓWNY: KULTURA WOLNEGO CZASU – WYPOCZYNEK CZYNNY I BIERNY

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- postawa – uczeń wykazuje chęć uprawiania aktywności fizycznej w czasie wolnym, zachęci innych do aktywności fizycznej w czasie wolnym,
- umiejętności – potrafi wykorzystać własne umiejętności ruchowe, rozwija zainteresowania wybraną formą kultury fizycznej w czasie wolnym,
- wiadomości – uczeń rozumie i docenia znaczenie ruchu dla zdrowia własnego i innych, zna korzyści wynikające z rozróżnienia wypoczynku biernego i czynnego.

1.Podanie tematu zajęć, wprowadzenie w temat – pogadanka heurystyczna.

Uczniowie po zapoznaniu się z tematem, przedstawiają własne definicje czasu wolnego i proponują wzbogacenie tematu o dodatkowe aspekty, pojęcia wypoczynku biernego i czynnego.

2.Przeprowadzenie diagnozy z zakresu indywidualnego czasu wolnego – ankieta aktywizująca.

Uczniowie odpowiadają na pytania: Ile czasu wolnego masz w tygodniu? oraz Co najchętniej robisz w czasie wolnym?

3.Zebranie ankiet , rozdanie ilustracji – fotoekspresja.

Uczniowie wybierają ilustracje, które kojarzą im się z kulturą czasu wolnego, następnie komentują co przedstawia ilustracja i dlaczego ją wybrali.

4.Sporządzenie listy czynności wykonywanych w czasie wolnym – burza mózgów.

Uczniowie podają wszystkie skojarzenia z czasem wolnym, zapisują na tablicy podane czynności zaznaczając rodzaj, czynny lub bierny. Omówienie i określenie proporcji czynności biernych i czynnych, zwrócenie szczególnej uwagi na miejsce aktywności ruchowej w czasie wolnym.

5.Uświadomienie uczniom znaczenia aktywności fizycznej w wolnym czasie.

Uczniowie w parach spisują korzyści wynikające z aktywności fizycznej , robią listę korzyści zdrowotnych.

6.Podsumowanie zajęć – zachęcanie uczniów do systematycznej aktywności fizycznej w czasie wolnym.